

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt**
 - **Definitieve goedkeuring na advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

Het ontwerpbesluit beoogt een oplossing aan te bieden voor de prosumenten die worden getroffen door de gevolgen van de door het arrest nr. 5/2021 van het Grondwettelijk Hof veroorzaakte vernietiging van artikel 4.1.30/1 en 15.3.5/12 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit arrest is op 1 maart 2021 in werking getreden. Het arrest handhaaft evenwel de gevolgen van die bepalingen wat betreft de bedragen gefactureerd vóór de bekendmaking (die op 1 maart 2021 gebeurd is) van het arrest in het Belgisch Staatsblad.

Via een retroactieve investeringspremie wordt aan de eigenaars van zonnepanelen die voor 1 januari 2021 in dienst werden genomen het recht op een premie gegeven. De door het arrest gevatte eigenaars van zonnepanelen komen in aanmerking voor een retroactieve investeringspremie op basis van de berekende steun die nodig is om een rendement van 5% te bekomen voor een referentie-installatie. De hoogte van de retroactieve investeringspremie is onder meer afhankelijk van het jaar van indiening, het jaar van de plaatsing van de digitale meter, het piekvermogen van de zonnepaneleninstallatie, de lengte van de periode dat men van de terugdraaiende teller heeft kunnen genieten, de reeds genoten overheidssteun, en het prosumentarief. Eigenaars van zonnepanelen die reeds een digitale meter hebben kunnen de retroactieve investeringspremie aanvragen binnen een termijn van zes maanden na de inwerkingtreding van dit besluit. Voor eigenaars waar momenteel nog geen digitale meter is geplaatst, moet de aanvraag gebeuren binnen een termijn van zes maanden volgende op de plaatsing van een digitale meter.

Als flankerend beleid worden de premiemodaliteiten en de premiehoogte van de batterijpremie aangepast en worden de batterijpremie en warmtepompboilerpremie verlengd tot in 2024. Tevens wordt voorzien in een nieuwe REG-premie om accumulatieverwarming, elektrische boilers en warmtepompen automatisch aan te sturen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/19 werd op 25 januari 2021 bekomen.
Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 3 februari 2021 verkregen.
Het begrotingsakkoord werd op 8 februari 2021 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 12 februari 2021 haar eerste principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt¹, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de VTC en de VREG in te winnen.

De VTC bezorgde op 24 februari 2021 haar advies nr. 2021/14 d.d. 23 februari 2021.
De VREG bezorgde op 25 februari 2021 zijn advies ADV-2021/2.

D. TWEDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 5 maart 2021 haar tweede principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt², en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen.

Op 8 maart 2021 werd de adviesaanvraag betreffende het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, in de rol van de afdeling Wetgeving ingeschreven. De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekke betreffende het voormelde ontwerpbesluit haar advies nr. 68.988/3 op 7 april 2021.

D. DERDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 14 april 2021 haar derde principiële goedkeuring³ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) in te winnen. De GBA gaf op 23 april 2021 haar advies nr. 51/2021.

E. VIERDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 30 april 2021 haar vierde principiële goedkeuring⁴ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010,

¹ VR 2021 1202 DOC.0150

² VR 2021 0503 DOC.0222

³ VR 2021 1404 DOC.0382

⁴ VR 2021 3004 DOC.0454

wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit opnieuw het advies van de Raad van State in te winnen.

2. BESPREKING VAN HET ADVIES NR. 69.326/3 VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

Op 30 april 2021 is de tweede adviesaanvraag betreffende het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, in de rol van de afdeling Wetgeving ingeschreven. De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekte betreffende het voormelde ontwerpbesluit haar advies nr. 69.326/3 op 1 juni 2021. Het advies gaat als bijlage 3 bij deze nota.

De Raad van State maakte in haar tweede advies aangaande dit ontwerpbesluit de hierna volgende opmerkingen:

- Wat betreft de rechtsgrond voor de nieuwe bepalingen van het ontwerp wordt door de Raad verwezen naar hetgeen in dat verband is opgemerkt in het eerdere advies 68.988/3.

De decreetgever heeft ondertussen via drie decreten⁵ die rechtsgronden aangepast zodat aan de opmerkingen van de Raad is voldaan.

- De Raad van State heeft op 7 april 2021 haar adviespraktijk – dus nadat het eerste advies van de Raad over dit besluit werd verstrekt – met betrekking tot gegevensbescherming fundamenteel gewijzigd. In haar advies 68.936/AV⁶ aangaande de Pandemiewet heeft de Algemene Vergadering van de afdeling Wetgeving van de Raad van State gesteld dat krachtens artikel 22 van de Grondwet voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke schending van het recht op het privéleven, het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de ‘essentiële elementen’ voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn. Bijgevolg moeten volgens de Raad de ‘essentiële elementen’ van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel ‘essentiële elementen’ uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.” De Raad herhaalt in haar tweede advies over dit ontwerpbesluit die principes en

⁵ Te weten:

- het decreet van 19 maart 2021 tot wijziging van artikel 15.3.5/13 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, BS 23 maart 2021;
- het decreet van 7 mei 2021 tot wijziging van artikel 4.1.22/2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
- het decreet van 4 juni 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de plaatsing van een elektronische meter zonder communicatiemiddel en het vermijden van het meermaals aanrekenen van elektriciteitsdistributietarieven voor het gebruik van het elektriciteitsdistributienet.

⁶ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119.

stelt dat slechts onder voorbehoud van het voorhanden zijn van die essentiële elementen in het betrokken voorontwerp van decreet (dat aan de Raad van State om advies zal moeten worden voorgelegd), dat het thans om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering doorgang kan vinden.

De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement hebben echter reeds een aantal decretale initiatieven opgestart aangaande gegevensverwerking met betrekking tot energiepremies:

- De Vlaamse Regering heeft op 5 februari 2021 – d.i. nog vóór en geheel los van het advies van de Algemene Vergadering van de Afdeling Wetgeving - een “Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en de Vlaamse Codex Wonen van 2021” een eerste keer principieel goedgekeurd⁷. Op 21 mei 2021 volgde de tweede principiele goedkeuring⁸. Het ontwerp voorziet de creatie van een “een uniek loket om de aanvraag, de behandeling, de verwerking en de uitbetaling van aanvragen voor premies die door of krachtens dit decreet [= het Energiedecreet] door de Vlaamse Regering worden ingesteld op het vlak van werkzaamheden aan gebouwen of voor energieopwekkingsinstallaties, te faciliteren. Het ontwerp bevat een reeks bepalingen over persoonsgegevens, met onder meer een bewaartermijn.
- Via het voorstel van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat het invoeren van een databank voor premies en subsidies betreft (Parl. St. Vlaams Parlement (2020-2021) St. 838), dat op 7 juli 2021 in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement werd aangenomen, is immers voor het beleidsveld energie een premiedatabank opgenomen en in die decretale bepaling zijn de essentiële elementen opgenomen.

De Vlaamse Regering is aangaande dit besluit overigens zeer omzichtig omgesprongen met de diverse ingewonnen adviezen. In het licht van het eerste advies van de Afdeling Wetgeving op het voorliggende ontwerp, werd zelfs het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit gevraagd. Het ontwerp werd vervolgens aangepast rekening houdend met dat advies en daarna – conform de aanwijzingen in het eerste advies van de Afdeling Wetgeving – opnieuw aan de Raad van State voorgelegd.

Door de aanneming van het voormelde voorstel van decreet, en de daarop volgende bekrachtiging, is er ondertussen geen beletsel meer om het ontwerpbesluit definitief goed te keuren.

- Tot slot maakte de Raad ook een wetgevingstechnische opmerking aangaande de formulering van artikel 13, tweede lid van het ontwerp, waarmee bij de eindredactie rekening werd gehouden.

3. AANPASSINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- Conform het huidige artikel 3.1.52, § 1, vijfde lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt bij een uitbreiding van een installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen steeds binnen de negentig dagen door Fluvius een digitale meter geplaatst. Via artikel 1, 3° van het ontwerpbesluit werd dit principe beperkt tot uitbreidingen vanaf 1 juli 2021. De in dit artikel voorziene datum van 1 juli 2021 was immers gekoppeld aan de algemene pauzeknop en de daarbij horende plaatsingsstop van digitale meters die oorspronkelijk liep tot 1 april maar die verlengd werd tot 1 juli 2021. Er was immers met Fluvius afgesproken om tijdelijk (in afwachting van de definitieve goedkeuring van dit ontwerpbesluit) tot 1 april 2021,

⁷ VR 2021 0502 DOC.0125

⁸⁸ VR 2021 2105 DOC.0558

ondertussen verlengd tot 1 juli 2021, geen digitale meters te plaatsen bij de bestaande prosumenten.

De introductie van die deadline in het ontwerpbesluit was voorts ook bedoeld om te vermijden dat een uitbreiding van een PV-installatie die voor die datum zou plaatsvinden automatisch ook zou betekenen dat er – los van het feit dat voor de basisinstallatie conform artikel 1, 1° de prioritaire uitrol zal worden geschrappt – toch voor die gehele installatie binnen de negentig dagen na de uitbreiding een digitale meter moet worden geplaatst. Het is immers de bedoeling om in het kader van de gewijzigde uitrol alle installaties, inclusief uitbreidingen, die onder het oude door het Grondwettelijk Hof vernietigde systeem vielen op dezelfde manier te behandelen. Vindt de datum van de uitbreiding echter na de in het ontwerpbesluit vermelde datum plaats, dan kan de burger worden geacht voldoende te zijn gewaarschuwd dat het uitbreiden van de PV-installatie automatisch het plaatsen van de digitale meter tot gevolg zal hebben, wat zodoende ook het verlies van de mechanisch terugdraaiende Ferrarimeter zal betekenen.

Omdat een datum in het kader van de voorzienbaarheid van regelgeving echter niet in het verleden mag liggen, en omdat die deadline van 1 juli 2021 wegens de looptijd van de regelgevende procedure aangaande dit ontwerpbesluit ondertussen al is verstreken, en om de ondertussen reeds aangegane investeringsbeslissingen aangaande dergelijke uitbreidingen niet te ondergraven, wordt voorgesteld om de datum “1 juli 2021” te vervangen door de datum “1 oktober 2021”.

- In artikel 11 van het ontwerpbesluit wordt in het ontworpen artikel 7.16.1, §2, 4° van het Energiebesluit van 19 november 2010 de datum “1 augustus 2021” vervangen door de datum “1 oktober 2021”. Het is immers niet de bedoeling om een retroactieve investeringspremie te geven aan installaties die zich niet aan de meldingsverplichtingen houden, maar is bedoeld om die installaties nog eenmalig de kans te geven zich te regulariseren en zo alsnog van deze premie te kunnen genieten. De voorziene datum van 1 augustus zal omwille van de looptijd van deze regelgevende procedure verschuiven naar 1 oktober 2021.
- Aangezien de opening van het aanvraagloket voor de aanvragen van de retroactieve investeringspremie gepland is voor 19 juli 2021, wordt voorgesteld de inwerkingtreding van de artikelen 11 en 12 van het ontwerp besluit via artikel 13, eerste lid op die datum te plaatsen.
- Artikel 13, tweede lid, van het ontwerp wordt n.a.v. het advies van de Raad van State geredigeerd als volgt:

“Artikel 7.14.1, § 2, eerste lid, en § 3, tweede lid, van het Energiebesluit van 19 november 2010, zoals respectievelijk gewijzigd bij artikel 10, 4°, en artikel 10, 10°, van dit besluit, is voor het eerst van toepassing op premie-aanvragen vanaf 1 april 2021.”

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werd aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op de begroting.

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring moet het besluit nog zo snel mogelijk in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt opdat de aanpassingen met betrekking tot het plaatsen van digitale meters, de aanpassingen aan de batterijpremie en de invoering van de retroactieve investeringspremie zo spoedig mogelijk (en uiterlijk op 19 juli 2021) in werking kunnen treden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, zoals gevoegd als bijlage 1 en 2.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt;
2. Bijlage bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
3. Het advies nr. 69.326/3 van de Raad van State d.d. 1 juni 2021.